

Удружење "ИТ – Једнаке Могућности"
78 000 Бања Лука, Патре 5
Тел. + 387 65 626 426
E-mail: IT-jednakost@teol.net

10. новембар 2005.

I Округли сто
РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНОГ ДРУШТВА И РОДНА РАВНОПРАВНОСТ

ЖЕНЕ КРОЗ ИСТОРИЈУ РАЧУНАРА

Искуства жена у технологији су ограничавана кроз историју и цијело то вријеме су била под супериорношћу мушкараца. Међутим, настанак рачунара много тога дугује достигнућима жена, женама које су крчиле пут системима обраде информација током 40-их година прошлог вијека (Фалон 1998). Значи не постоји веза између мушкости и компјутера. Чињеница је да жене попут Ada Byron Lovelace, Grace Murray Hopper, ENIAC, као и данас секретарице и раднице у канцеларијама спадају у прве и највеће групе корисника рачунара.

Значи, жене су одиграле значајну улогу у историји рачунара од 18. вијека, вијека људских рачунара до 21. вијека, вијека дотком компанија. Њихова искуства се разликују од искустава мушкараца на очигледан и вјешт начин. За жене, бирајући каријеру у рачунарима је често значило игнорисање културних порука о одговарајућим родним улогама као и отвореној дискриминацији. Морале су што су најбоље знале и умјеле да искористе што је више могуће из ограниченог знања и могућности послова као и да балансирају између такмичарских захтјева посла и породице.

Међутим, сличности између полова могу бити шокантне: иако се није претпостављало у традицији, нити су жене биле охрабриване да се заинтересују за техничке каријере, компјутере су схватиле као изазов и са ентузијазмом. Искористиле су вјештине из математике, језика, организације, интеракције, и сл. Посматрајући искуства жена и њиховог често неконвенционалног пута, лакше се може разумјети сама професија: које вјештине су биле неопходне за коришћење првих машина, како различити људи су радили заједно да би ријешили проблеме и како су перспективе другачије од техничких утицале на овај сам развој.

Историјско учешће жена није широко публиковано, дјелимично јер историчари компјутера су се све донедавно оријентисали само на хардвер. Мушкарци су били иноватори машина кроз цијелу скоро историју, јер жене обично нису имале неопходну обуку и средства. Преокупација хардвером стога је проузроковала

Данас, компјутери, постају неопходна алатка у послу, школи, код куће, мијењајући начине на које радимо, како учимо и како комуницирамо једни с другима. Компјутери имају и имаће све већи утицај на животе жена. Развијајући фамилијарност и корисност рачунара као значајног едукативног циља за све студенте, школе морају осигурати равноправност у приступу рачунарима, његовој употреби и резултатима. Међутим, многобројне студије и испитивања су документовала неравноправност, нарочито у односу на дјевојчице и младе дјевојке. Који су фактори проузроковали овакву ситуацију?

Постоје многи фактори – психолошки, друштвени, утицај ставова и околине који доприносе постојећим условима. Ова питања се постављају не само због тога што дјевојчице и младе жене немају приступ рачунарима, него зато што недостатак приступа имплицира даље могућности образовања као и могућности и изборе у каријери.

Постизање родне равноправности у односу на компјутере и учење је велики изазов и захтијева посвећеност и труд многих – учитеља, наставног особља, ментора, родитеља, наставног програма, software истраживаче, као и оних који развијају програме родне равноправности – у промовисању равноправности и мијењању климе за равноправност при коришћењу рачунара у школама и друштву.